

„El kell temetnünk halottainkat”

Nagyobb kutatási lehetőségek negyvennégy kapcsán

Hosszú évtizedekig hiteles levéltári adatok nem állhattak rendelkezésre a kutatók számára az 1944 végén és 45 elején a Délvidéken végrehajtott magyarellenes atrocitásokkal kapcsolatban. A jugoszláviai és magyarországi levéltárak egyaránt zárva voltak. A rendszerváltozásig egyetlen hiteles érdeklő dokumentum volt nyilvános, és pedig Mindszenty József hercegprímás levele Gyöngyösi János külügyminiszternek, melyben megírta, hogy ezerszám végzik ki Bácskában a magyarokat. A levél a párizsi béketárgyalások előtt kelt, de a tárgyalásokon soha sem lett felmutatva. Ugyanakkor a jugoszláv delegáció azzal állt elő, hogy a magyar „megszállás” idején a hatóságok csupán Bácskában 18 ezer délszlávot öltek meg. Néhány évvel később a hivatalos Belgrád 6 ezerre „csökkentette” ezt a számot – hangzott el tegnap Szegeden a témában összehívott, megemlékezéssel összekötött tudományos tanácskozáson.

Folytatás a 3. oldalon

„El kell temetnünk halottainkat”

Nagyobb kutatási lehetőségek negyvennégy kapcsán

Folytatás az 1. oldalról

Az előadók, délvidéki és magyarországi történészek, levéltárosok, kutatók ez alkalommal azért jöttek össze, hogy feltárják és ismertessék azokat a lehetőségeket, melyeket az újvidéki Vajdasági Levéltár nyújt. Például Forró Lajos magyarkanizsai történész kijelentette, hogy az általa a negyvennégyes események kapcsán kikutatott és könyv formájában is megjelentetett magyarkanizsai és környékbeli áldozatok számát az említett levéltárban, a közelmúltban végzett kutatásainak köszönhetően, még 32 névvel tudta bővíteni.

A konferencián hangsúlyozták azt is, hogy a nemrég létrejött magyar-szerb történelmi vegyes bizottság megalakulása óta egyre nagyobbak a lehetőségek a szerbiai levéltárakban való kutatásra is.

Glatz Ferenc, a délvidéki történeket feltáró magyar-szerb vegyes bizottság társelnöke előadásában a megbékélés fontosságáról beszélt, ehhez azonban – ahogyan fogalmazott – „el kell temetnünk halottainkat”. Az akadémikus úgy látja, az európai integráció továbbviteléhez szükség van a nemzetközileg elfogadott kisebbségi normák érvényesítésére, ahogy az a finn-svéd, né-

Glatz Ferenc akadémikus, a vegyes bizottság társelnöke beszél a konferencián

met-francia, osztrák-olasz konfliktusok feloldása során megtörtént.

Elhangzott, hogy a bizottság Glatz Ferenc által vezetett magyar tagozata három területen kívánja végezni munkáját: a levéltári kutatások, valamint az oral history, azaz a visszaemlékezések rögzítése mellett egy honlap létrehozását is tervezik. Ez utóbbi beindítására február 22-én kerül sor, amikor a budapesti Terror Háza Múzeumban a második világháború végén a délvidéki

magyarok ellen elkövetett atrocitásokkal kapcsolatban tartatnak majd kiállítást.

A rendezvény tudományos része után alkalmi megemlékezést tartottak, amely keretében bemutatták Mojzes Antal helytörténész kutatásai alapján nemrég készült dokumentumfilmet is.

A tervek szerint a tegnapi szegedi tanácskozás folytatására február 12-én Szabadkán kerül sor.

■ (hege)